

KARAKTERDANNELSE
PERSONLIGHETENS
KUNST

HAZRAT INAYAT KHAN

KARAKTERDANNELSE
PERSONLIGHETENS KUNST

*All Rights Reserved. Copyright 1950
by International Headquarters, Sufi Movement,
Geneva, Switzerland.*

KARAKTERDANNELSE
PERSONLIGHETENS KUNST

AV

HAZRAT
INAYAT KHAN

OVERSATT FRA ENGELSK

1950
H. Clausen
FORLAG
OSLO

FORORD

«Likesom hele naturen er skapt av Gud så er hvert individs natur skapt av ham selv.» («Gayan») Hinduene har kalt manifestasjonen «Brahmas drøm». Hva er drømmen? I drømmen har tanker og følelser sitt fulle spill, de blir helt levende. Slik er Menneskets natur manifestasjonen av dets tanke og følelse, som «menneskets ansikt er billedet på dets tanker». De inntrykk det samler er manifestert i det. Like fra begynnelsen, og gjennom hele livet, skaper hvert individ sin natur ved de inntrykk det samler, som blir dets særkjenne og egenskaper. «Den eneste ting som skapes gjennom livet er ens egen natur.» («Gayan») Mennesket kan skape sin natur så vakker som han ønsker. «En charmerende personlighet er lik et strålende kunstverk som er inngitt liv.» («Gayan») «En charmerende personlighet er en stor rikdom.» («Nirtan») Dette er skatten som mennesket «samler sig i Himmelen», som Kristus har sagt. «Her begynner Himmelenes kongedømme.» «Personlighetens kunst setter mennesket istand til ikke bare å tilfredsstille sig selv men endog å behage Gud.» (Personlighetens Kunst).

KARAKTERDANNELSE PERSONLIGHETENS KUNST

KARAKTERDANNELSE

I

Viljestyrken spiller en stor rolle ved karakterdannelse. Og viljestyrken svekkes når en gir etter for enhver liten tendens, tilbøielighet og ethvert lite innfall en har; og når en kjemper mot ethvert lite innfall og enhver liten tendens og tilbøielighet, lærer en å kjempe med sig selv, og på denne måte utvikler en viljestyrke. Når ens tilbøieligheter, innfall og tendenser har vokset sig sterkere enn ens viljestyrke, så erfarer en i sitt liv at der finnes adskillige fiender innen i ens eget selv, og en finner det vanskelig å bekjempe dem. For når tilbøieligheter, innfall og tendenser er sterke, tillater de ikke viljestyrken å motarbeide sig. Hvis det er noe sådant som selvfornektelse, så er det denne øvelse; og ved denne øvelse vil en med tiden opnå en makt som kan kalles: herredømme over sig selv.

I små ting i hverdagslivet unnlater en å ta dette i betraktning, fordi en tenker: «Dette er mine tendenser, mine innfall, mine tilbøieligheter; og ved å respektere dem, respekterer jeg mig selv; ved å ta hensyn til dem, tar jeg hensyn til mig selv.» Men en glemmer, at hvad en kaller *mig* ikke er ens eget selv; det er det som vil, som er en selv. Derfor sies det i den Kristne bønn: Din Vilje skje, som betyr: Din Vilje, når den arbeider gjennom mig; med andre ord: min vilje, som er Din Vilje, skje. Det er denne illusjon å sammenblande ens besittelser med ens selv som skaper all illusjon og avholder en fra å virkelig-gjøre selvet.

Livet er en stadig kamp. Mennesket kjemper med ting utenfor sig og det gir således en chance til de fiender som finnes innen i dets eget vesen. Derfor er det nødvendig i livet først og fremst å skape fred med den ytre verden for en tid, for å forberede sig til den kamp som må kjempes innen i en selv. Såsnart fred er skapt innen i en, vil en derved vinne tilstrekkelig styrke og kraft til bruk i livskampen innad og utad. Selvmedlidenhet er den verste fattigdom. Når en person sier: »Jeg er . . .» med selvmedlidenhet, har han, før han har sagt noe mere, redusert sig selv til det halve av hvad han er, og hvad som ytterligere sies, reduserer ham fullstendig, ikke noe mere er igjen av ham etterpå. Det er så meget i denne

verden som vi ynkes over og som det ville være riktig å ha medlidenhet med, men hvis vi ikke har noen tid fri fra vårt eget selv, kan vi ikke tenke på andre i verden. Livet er en lang reise og jo lengere bak oss vi efterlater vårt selv, jo lengere har vi gått fremad mot målet.

Sannelig, når det falske selv er tapt, opdages det sanne selv.

II

Ved karakterdannelse er det i høieste grad nødvendig at en lærer hvordan en skal være overfor verden, den verden hvor en møter sorger og vanskeligheter, gleder og smerter. Det er meget vanskelig for en å skjule dem for verden, og samtidig er det ikke nødvendig for et viist menneske å vise alt det føler, eller hvert øieblikk vise hvad det føler. Et almindelig menneske reagerer som en maskin på enhver ytre innflydelse og enhver impuls innenfra; og på denne måte kan det meget ofte ikke følge loven for livets musikk. For den vise er livet musikk og i den symfoni har han en bestemt del å spille. Hvis han føler sig så dypt nedtrykt at hans hjerte slår an en lavere tone, og livets forlangender i det øieblikk er at han må slå an en høiere tone, da føler han at han har gjort feil i den musikk hvori han var bestemt til å spille sin del med dyktighet. Dette er den prøve ved hvilken du kan skjelne mellem den

gamle sjel og den barnslige sjel. Den barnslige sjel vil gi etter for enhver følelse, den gamle sjel vil slå an den høiere tone til tross for enhver vanskelighet. Der er øieblikke, da latter må gjemmes, og der er tider da tårer må holdes tilbake. Og de som har nådd til dette trin hvor de med dyktighet kan spille den rolle de er ment å spille i dette livs drama, de har til og med makt over sine ansiktsuttrykk, de kan endog vende sine tårer til smil eller smil til tårer. En kan spørre: er det ikke hykleri ikke å være naturlig? Den som har kontroll over sin natur, er mere naturlig; han er ikke bare naturlig, men han er naturens mester; den som er uten makt over naturen, er svak, til tross for sin naturlighet.

Dessuten må det forståes at virkelig sivilisasjon betyr livets kunst. Hvad er denne kunst? Det er forståelsen av livets musikk. Når en sjel er våknet til livets stadige musikk, så vil den sjel betrakte det som sitt ansvar og som sin plikt å spille sin rolle i det ytre liv, selv om denne for øieblikket skulle stå i motsetning til sjelens indre tilstand. En må hvert øieblikk i ens daglige liv vite: hvad forlanger livet av mig? hvad fordrer det av mig og hvordan skal jeg besvare mitt livs krav? Dette krever av oss å være fullt våkne overfor livets krav. En må ha innsikt i den menneskelige natur, og en må være i stand til å kjenne sin egen tilstand fullt ut. Hvis en sier:

«Jeg er som jeg er. Hvis jeg er bedrøvet, er jeg bedrøvet; hvis jeg er glad, er jeg glad,» så er ikke det tilstrekkelig. Ikke engang jorden vil bære det menneske som ikke besvarer livets krav. Himmelen vil ikke tolerere et sådant menneske og sfæren vil ikke huse en som ikke er villig til å gi hvad livet forlanger av en. Hvis dette er sant, da er det best når det gjøres lett og villig.

I orkestret er der en dirigent og der er mange som spiller; og hver som spiller sitt instrument må yde sin andel i utførelsen. Hvis han ikke gjør det riktig, er det hans feil. Dirigenten vil ikke godta at han sier han ikke spilte riktig fordi han var bedrøvet eller fordi han var altfor glad. Hans bedrøvelse eller glede vedkommer ikke orkestrets dirigent. Det som vedkommer ham er det stykke som den spesielle musiker har å spille i hele symfonien. Dette er vårt livs natur. Jo større fremskritt vi gjør med hensyn til vårt parti i orkestret, jo dyktigere blir vi til å utføre vår del av livets symfoni tilfredsstillende.

Hvad er nødvendig for å bli i stand til å ha kontroll over sig selv? Vi må kontrollere vårt indre selv, fordi enhver ytre manifestasjon ikke er annet enn en reaksjon av den indre tilstand. Den første kontroll som må læres er derfor over vårt eget selv, ens indre selv, som opnåes ved å styrke viljen, og også ved å forstå livet bedre.

III

Det som er mest nødvendig under tale og handling i hverdagslivet er å ha kontroll over ord og handling, for automatisk gir en uttrykk for et ord tilskyndet av en indre impuls; etterpå finner en at en skulle ikke ha sagt det eller en skulle kanskje ha sagt det anderledes. Det samme gjelder handling. En føler «jeg skulle ikke ha handlet slik», etter å ha gjort noget, eller en tenker: «jeg skulle ha handlet anderledes», men når det engang er gjort, er det forsent å gjøre det anderledes. I den menneskelige natur er det en indre trang til å uttrykke sig selv, og denne trang, så å si, presser ut et ord av en før en har tenkt på det; og alt dette viser tegnet på manglende kontroll over en selv. Det er også et tegn på nervøsitet. Meget ofte forsøker et menneske å svare en som ennå ikke har sluttet å tale; før setningen er avsluttet, er svaret gitt. Et sådant svar som er gitt til en tanke som ikke er fullført, er ofte galt. Det som i almindelighet skjer i sådanne tilfeller er, at en tar sig for meget nær av ting som kommer utenfra i livet, og tillater ytre ting og innflydelser å gå dypere inn på en enn nødvendig. På denne måte blir en overfølsom, og herav kommer igjen nervøsitet.

For å praktisere selv-kontroll i alt en gjør i det

daglige liv, er det best å utvikle i ens natur en viss grad av likegyldighet. Ethvert ord som sies til en, behøves ikke bli tatt for å være så viktig at det skulle forstyrre hele ens vesen, ødelegge ens likevekt og berøve en ens viljestyrke. Der er ting som er av betydning, men der er mange ting i ens daglige liv som ikke betyr så meget, og en er ofte tilbøielig til å tillegge dem overdreven betydning. Uavhengighet opnåes ved likegyldighet. Det betyr ikke at en ikke skal bry sig om hvad andre gjør eller sier; det betyr bare at en må skjelne mellom de vesentlige og uvesentlige ting i det daglige liv, så at enhver nødvendig og unødvendig ting ikke må kreve så meget av ens oppmerksomhet, tanke og følelse. Politisk økonomi er blitt et emne for undervisning, men åndelig økonomi er det viktigste i religion. Alt en sier og gjør, og alt en tenker og føler, øver et visst trykk på ens ånd. Det er klokt å unngå alt som gir anledning til å berøve en ens likevekt. En må stå rolig, men fast overfor alle innflydelser som forstyrrer ens liv. Den naturlige tilbøielighet er å forsvare sig mot enhver fornærmelse som kommer utenfra, og ved det taper en likevekten. Selv-kontroll er derfor nøklen til hell og lykke.

Dessuten er det mange som føler sig tvunget og nødt til å tale og handle fordi noen forlanger det av dem, og på denne måte blir de svakere og svakere; det er andre som oprørt kjemper i mot

det, og på denne måte tar de begge feil. Den som er i stand til å bevare sin likevekt uten å bli irritert, uten å besvares av det, vinner det herredømme som er nødvendig for livets utvikling.

Ikke noget prinsipp må følges blindt. Andelig økonomi er ikke alltid en dyd hvis den forstyrrer harmonien, hvis den på noen måte hindrer en i å gjøre fremskritt, hvis den bringer en i en verre stilling. Det er imidlertid meget nødvendig å kjenne vitenskapen om den åndelige økonomi, hvordan en skal beskytte sig mot alle innflydelser som i vårt daglige liv kommer og forstyrrer vår likevekt, vår sjelefred.

IV

Det er meget viktig ved karakterdannelse å bli sig bevisst ens forhold til, ens forpliktelse og skyldighet overfor ethvert menneske i verden, og ikke å sammenblande dette bånd eller denne forbindelse som er opprettet mellom en selv og en annen med en tredje. En må tenke sig at alt som er betrodd en av ethvert menneske i livet er gitt i ens varetekt, og en må vite at å vise sig verdig tilliden til ethvert menneske i verden, er ens hellige forpliktelse. På denne måte blir en harmonisk forbindelse opprettet med alle mennesker, og det er den harmoni som opprettes med alle mennesker som samstemmer sjelen med det ubegren-

se. Det fordrer et betydelig studium av den menneskelige natur, sammen med takt, å forbli stående i et harmonisk forhold til ethvert menneske i livet. Hvis en nærer beundring for en eller uvilje mot en, så er det bedre å gi uttrykk for det direkte, enn å sammenblande det med mange andre forbindelser og forhold i verden. Bortsett fra venner, så er selv i et bekjentskap dette hensyn nødvendig, for omhyggelig å beskytte den tynde tråd som forbinder to sjele i en hvilken som helst egenskap.

Dharma i Hinduenes sprog betyr religion, men den bokstavelige betydning av ordet er plikt. Det antyder at ens forhold til ethvert menneske i verden er ens religion, og jo mere samvittighetsfullt en oppfyller det, jo ivrigere viser en sig i å følge sin religion. Å bevare vår venns, våre bekjentes hemmelighet, ja selv hans som vi for en tid har vært ergerlig på, er den helligste forpliktelse. Den som således virkeliggjør sin religion, ville aldri anse det riktig å fortelle en annen om noen skade eller fortred han er blitt tilføid av sin venn. Det er på denne måte selvfornektelse læres; ikke alltid ved å faste og ved å trekke sig tilbake til ødemarken. Det menneske som samvittighetsfullt oppfyller sin plikt, sine forpliktelser overfor sine venner, er mere gudfryktig enn en som sitter alene i ensomhet. Den som sitter i ensomhet tjener ikke Gud, han bare hjelper sig selv ved å

nyde gleden ved ensomheten; men den som viser sig verdig tilliden hos enhver sjel han møter, og som betrakter sitt forhold og sin forbindelse, stor eller liten, som noe hellig, han overholder visse- lig den åndelige lov i den religion som er alle religioners religion.

Feil? Alle har feil. En selv, ens venn, ens fiende; alle er underlagt feil. Den som ikke ønsker at hans egne feil skal opdages, må nødvendigvis anta det samme for andre han møter. Hvis en bare visste hvad vennskapsforholdet mellem en sjel og en annen er, følsomheten ved denne forbindelse, dens finhet, dens skjønnhet og dens hellighet, kunne en nyde livet i dets fylde, for da er man levende, og på denne måte vil en tilslutt komme til å stå i forbindelse med Gud. Det er den samme bro som forbinder to sjele i verden, som når den en gang er bygget, blir veien til Gud. Det finnes ingen større dyd i verden enn den å vise sig vennlig og pålitelig overfor sin venn verdig til hans fortrolighet. Forskjellen mellem den gamle sjel og den unge sjel finnes i dette spesielle prinsipp. Den unge sjel kjenner bare sig selv og hvad han ønsker. Han er helt optatt av sine egne gleder og ubehageligheter og stadig besatt av sine skiftende luner. Den gamle sjel tar i betraktning sin forbindelse med enhver sjel, han iakttar nøie sine forpliktelser mot alle han kjenner i verden. Han skjuler sine sår, hvis han

har noen, for andre, og utholder alt for etter beste evne å fullføre sin plikt overfor alle i verden.

V

Finhet i natur kjennetegner den intelligente. Hvis en person vandrer i den riktige retning, gjør han godt med denne rikdom av intelligens, mens en person som vandrer i feil retning, kan misbruke denne store gave. Når en med en fin natur sammenlignes med en som mangler det, er det som elven og fjellet. Den fine personlighet er like så myk som rinnende vann; alt som står foran denne personlighet gjenspeiles i ham like så klart som billedet i rent vann. Den klippelig- nende personlighet, blottet for finhet, er lik fjel- let; det gjenspeiler intet. Mange beundrer usmyk- ket tale, men grunnen er at de mangler forståelse for den ophøiede finhet i uttrykk. Kan alt sies med ord? Er der noe finere, mere ophøiet enn talte ord? Den som kan lese mellom linjene, får en bok ut av et brev. Finhet i opfattelse og fin- het i sin måte å uttrykke sig på kjennetegner den vise. Den vise og den tåpelige skjelnes ved fin- heten hos den ene og hårdheten hos den annen. En person som mangler finhet, ønsker Sannheten forvandlet til en sten, mens den fine natur vil endog forvandle en sten til Sannhet.

For å opnå åndelig kunnskap, motta inspira- sjon, forberede sitt hjerte for indre åpenbaring,

må en rense og gjøre sin mentalitet føielig som vannet og ikke hård som klippen; jo lenger en vil reise på livets mystiske vei, jo finere må en bli for å motta og for å uttrykke livets mysterium. Gud er et mysterium, Hans Kunnskap er et mysterium; livet er et mysterium, den menneskelige natur er et mysterium; kort sagt: dypet av all kunnskap er et mysterium; selv vitenskap eller kunst. Alt som er mere mystisk er dypere. Det som alle Profeter og Mestere har gjort i alle tider er å uttrykke dette mysterium i ord, i gjerning, i tanker, i følelser; men det meste av dette mysterium uttrykker de gjennom stillhet. For i stillheten er mysteriet på sin rette plass. Å bringe mysteriet ned til jorden, er som å velte en konge fra sin trone ned på jorden; men å tillate mysteriet å forbli på sin egen plass, i taushetens sfærer, er som å yte den Konge hyldest som all hyldest tilkommer. Bortsett fra livets mysterier, jo ferre ord en bruker i hverdagslivets små ting, jo nyttigere er det. Tror du mange ord uttrykker mere? Nei, slett ikke. Det er bare nervøsitet fra deres side som ønsker å bruke hundrede ord for å forklare en ting som like godt kan forklares med to ord; og fra tilhørerens side er det mangel på intelligens når han forlanger hundrede ord for å forstå noe som like godt kan uttrykkes med ett ord. Mange mener at flere ord uttrykker ting bedre, men de vet ikke at ved å si så mange ord

er ideen oftest innhyllet i like så mange slør. Tilslutt går du like klok ut av den samme dør som du kom inn.

Respekt, hensynsfullhet, ærbødighet, vennlighet, medlidenhet og sympati, tilgivelse og takknemlighet, alle disse dyder forskjønnes best når de uttrykkes med finhet. En behøver ikke danse når en uttrykker sin takknemlighet; et ord til takk er ganske tilstrekkelig. En behøver ikke rope ut høit: «Jeg sympatiserer med dig, min kjære venn.» En behøver ikke slå på tromme: «Jeg har tilgitt noen». Slike ting er fine, subtile, de skal føles; ingen støi kan uttrykke dem; støi bare ødelegger deres skjønnhet og berøver dem deres verdi. I åndelige ideer og tanker trenges finhet fremfor noe annet. Hvis en åndelig person skulle bringe ut på torvet hvad han har virkeliggjort, og disputere med alle som kom forbi om hvad han tror og ikke tror, hvor ville han ende? Hvad er det som får en åndelig person til å harmonere med alle mennesker i verden? Nøklen til den forsonings kunst som en åndelig person besitter, er finhet både i opfattelse og i evnen til å uttrykke sig. Er det ikke mangel på åpenhet, er det ikke hykleri å være subtil? Ikke det minste. Der er mange som er frimodige, like så ferdige til å fortelle sannheten som til å treffe en annens hode, som stolt understøtter sin frimodighet med å si: «Jeg bryr mig ikke om at det bedrøver eller

ergrer noen, jeg sier bare sannheten.» Hvis sannheten er så hard som en hammer, måtte sannheten da aldri bli utfalt, måtte ingen i verden følge en sådan sannhet. Ti hvor er den Sannhet som gir fred, som helbreder, som gir trøst til hvert et hjerte og hver en sjel, den Sannhet som løfter sjelen, den Sannhet som skaper harmoni og skjønnhet, hvor fødes den Sannhet? Den Sannhet fødes i intelligensens finhet i tanke, tale og handling, i finhet som bringer glede, behag, skjønnhet, harmoni og fred.

VI

Det er to holdninger som deler menneskene i to grupper. Den ene holdning er en alltidklagende holdning, og den annen holdning er en alltidsmilende holdning. Livet er det samme, kall det riktig eller galt; det er hvad det er, det kan ikke være anderledes. For å opnå andres sympati og for å vise andre sine gode sider, undertiden for å vise sig mere rettferdig, mere intelligent, og for å vise at han har rett, er der en type som klager. Han beklager sig over alt, over sine venner og fiender, over dem han elsker og endnu mere over dem han hater. Han klager fra morgen til aften, og der er aldri ende på hans klage. Det kan tilta i en sådan grad at været ikke er godt og luften ikke er god, og atmosfæren ikke er god, han har imot både jord og himmel, alt enhver

gjør er galt; tilslutt utvikler det sig i en sådan grad at han begynner å mislike sine egne arbeider og det kulminerer i at han har imot sig selv. På denne måte står han imot andre, imot forholdene og tilslutt imot sig selv. Tro ikke at dette er en karakter som er sjelden å finne i verden. Det er en karakter du hyppig møter og den som har denne holdning er i sannhet selv sin verste fiende. Den som har en riktig holdning i sinnet forsøker sogar å forvandle det gale til riktig, mens den med en feilaktig sinnets holdning vil vende selv det riktige til galt. Hertil kommer at magnetisme er noe som enhver sjel trenger, og mangelen på den gjør livet tungt. Den tilbøielighet å se det gale i alt berøver en i høi grad den magnetisme som trenges så overordentlig meget i livet. For livets natur er slik, at mengdens liv ifølge sin natur utstøter enhver og bare optar dem blant sig som treder inn i mengden ved magnetismens kraft. Med andre ord: Verden er et sted hvor du ikke kan komme inn uten et adgangstegn, og dette adgangstegn er magnetisme. Den som ikke har det, vil bli nektet adgang overalt. Dessuten vil du finne mange som alltid klager over sin helbred. | Der kan finnes en grunn for det, og mange ganger er det svært liten grunn for det, det er i virkeligheten alt for litet å snakke om. Og når en person engang er kommet i vane med å svare benektende når noen

deltagende spør: «Hvordan står det til?», så vanner han visselig sykdomsspiren i sig ved den klagende holdning. Vårt liv i begrensning i verden, og naturen av denne verdens behageligheter og gleder som er så skiftende og lite å stole på, og falskheten som en finner i alle ting overalt, hvis en besværet sig over det, så ville hele ens levetid bli for kort til å besvære sig over det fullt ut, hvert øieblikk av vårt liv ville bli fylt med klager. Men veien ut av det er å se den muntre side av det, den lyse side av det. Især de som søker Gud og Sannheten, for dem er der noe annet å tenke på, de behøver ikke tenke på hvor dårlig et menneske er. Når de tenker på hvem som står bak denne person, hvem som lever i hans hjerte, da vil de se på livet med håp. Hvis vi bare, når vi ser gale ting, betenker dette, at bak alt som arbeider, der er Gud, som er rettferdig og fullkommen, så ville vi visselig bli fulle av håp.

Holdningen å se på alt med et smil, er tegnet på helgen-sjelen. Et smil som gis en venn, et smil som gis selv en fiende, vil overvinne ham tilslutt, for dette er nøklen til menneskehjertet. Som solen utad opplyser hele verden, så vil solskinet fra det indre, hvis det får stige frem, opplyse hele livet til tross for alt som synes galt og til tross for alle begrensninger. Gud er lykke, sjelen er lykke, ånden er lykke. Der er ingen

plass for sorgmodighet i Guds rike. Det som berøver mennesket dets lykke, berøver det Gud og Sannhet. En kan begynne å lære å smile ved å sette pris på enhver god liten ting som kommer i ens vei gjennom livet og ved å overse enhver dårlig ting som en ikke liker å se. Bli ikke for besværet over unødvendige ting i livet, for det bringer ikke annet enn misfornøielse. Å se på livet med en håpefull sinnets holdning, med et optimistisk syn, det er dette som vil gi en kraft til å vende det gale om til riktig, og bringe lys til det sted hvor alt er mørke. Glede er liv, grettenhet er død. Liv tiltrekker, død støter tilbake. Solskinnet som kommer fra sjelen, stiger gjennom hjertet og kommer til uttrykk i menneskets smil, er i sannhet lyset fra himlene. I det lys vokser mange blomster og modnes mange frukter.

VII

Den beste måte å arbeide på i alle retninger i livet, i hjemmet eller utenfor, er å arbeide uten bråk, noe som mange tenker så lite over og som er så nødvendig for å skape orden, harmoni og fred i livet. En person gjør ofte lite og taler meget om det. For hver liten ting en gjør lager en bråk, og istedenfor heldig å fullføre en ting, tiltrekker en derved ofte vanskeligheter. Det som først og fremst må huskes ved karakterdan-

nelse er å forstå den menneskelige naturs hemmelighet og karakter. Vi må vite at enhver person i verden har sitt eget mål i livet, sin egen interesse og sitt synspunkt og han er optatt av sig selv. Hans fred forstyrres når du ønsker å få ham til å interessere sig for dine interesser. Hvis du ønsker å påtvinge ham ditt synspunkt, så liker han det ikke. Meget få tenker over dette; og de ønsker å øse ut deres egne sorger og vanskeligheter over dem som står dem nær, idet de tenker: «Alle har den samme interesse for min sak som mig selv og alle har det samme synspunkt som mig,» og at «alle vil bli glade over å høre min beretning.»

Det er en historie om en som begynte å fortelle et nytt bekjentskap om sine forfedre. Han holdt på så lenge at tilhørerens tålmodighet tilslutt var fullstendig opbrukt. Tilslutt avbrøt han historien ved å si til ham som fortalte den: «Når jeg ikke bryr mig om å vite noe om mine egne forfedre, hvorfor skulle jeg da bry mig om å kjenne dine?»

Der er mange som svermer for å la sine naboer vite om enhver forkjølelse eller hoste de kan ha; enhver liten vinning eller ethvert lite tap, om aldri så lite, ville de gladelig bekjentgjøre med trommer og horn. Dette er en barnslig egenskap. Denne tendens viser en barnslig sjel. Denne tendens skremmer ofte vekk venner og hjelper fiender. Folk som bråker når de arbeider utfører

litet, for ved sitt bråk tiltrekker de ti andre som kommer og blander sig i og ødelegger det arbeide som med letthet kunne vært fullført av en person.

Bråk kommer av rastløshet, og rastløshet er tegnet på tammas, den ødeleggende rytme. De som har utført noe med hell i livet, i hvilken som helst retning, har utført det ved sitt stille arbeide. I handel, i industri, i kunst, i vitenskap, i undervisning, i politikk, i alle retninger i livet, er en klok arbeider den stille arbeider. Han snakker om tingene når tiden er inne, ikke før. Den som snakker om tingene før han har fullført dem, er lik en kokk som bekjentgjør rettene for hele nabolaget før de er laget. I Indien fortelles der en historie om en entusiastisk tjener. Hans herre hadde hodepine og bad tjeneren gå og hente medisin på apoteket. Tjeneren syntes ikke det var nok bare å hente medisinen på apoteket, så han gjorde også en avtale med lægen, og på veien hjem var han innom begravellesbyrået. Hans herre sa til ham: «Hvorfor er du så sen?» Tjeneren svarte: «Herre, jeg har ordnet med alt.» Entusiasme er en stor ting i livet. Den er skapende og den er nøklen til fremgang, men for meget av den er ofte ødeleggende. Jo visere et menneske er, jo mere varsom, gentle, er det i alt det gjør. Gentleman i det engelske sprog betyr den stille mann. Der er en fabel om et esel som gikk til en kamel og sa: «Onkel, la oss være

venner og gå å gresse sammen.» Kamelen svarte: «Barn, jeg liker å gå alene.» Eslet sa: «Jeg vil svært gjerne ha følge med dig, onkel.» Den godhjertede kamel fant sig i det, og de gikk begge sammen. Lenge før kamelen var ferdig med å spise, hadde eslet sluttet og var ivrig etter å uttrykke sig. Det sa: «Onkel, jeg skulle ønske å synge, hvis du ikke har noe imot det.» Kamelen svarte: «gjør ikke noe sådant. Det ville være fælt for både dig og mig. Jeg er ikke ferdig med min middag ennu.» Eslet hadde ingen tålmodighet, det kunne ikke styre sin glede og begynte å synge. Husbonden som hørte sangen, kom med en lang støkk. Eslet løp sin vei, og all julingen falt på kamelens rygg. Da eslet neste morgen igjen gikk for å invitere onkel Kamel, sa denne: «Jeg er for dårlig, og dine og mine veie er forskjellig. Fra idag av må vi skilles.» Der er en så stor forskjell mellom en stille person og en som bråker. Den ene er som et rastløst barn, den annen som et voksent menneske. Den ene bygger op, den annen ødelegger. Å arbeide stille må praktiseres i alt. Ved å lage for meget ståk for ingenting skaper en røre, forstyrrelse i atmosfæren, nytteløs virksomhet uten noe resultat. Støi ser en også i tendensen til å overdrive, når en ønsker å gjøre en mygg til en elefant.

Beskjedenhet, ydmykhet, mildhet, mykhet, alle sådanne dyder manifesterer sig i den som arbeider stille i livet.

VIII

Der er en ting som tilhører den menneskelige natur, og dets opprinnelse ligger i vitebegjærlighet, vitebegjærlighet som gir ønsket om kunnskap. Når tendensen misbrukes, utvikler den sig til nysgjerrighet. Det er forunderlig, at roten til alle feil er en riktig tendens, og det er misbruk av denne riktige tendens som vander den til en feil. Hvis vi betenkte hvor kort tid vi har å leve her på jorden, ville vi forstå at hvert øieblikk av vårt liv er dyrebart, og at det skulle bli anvendt på noe som virkelig er av verdi. Når denne tid brukes til å tilfredsstille ens nysgjerrighet, til å ønske å kjenne andres affærer, har en forspilt den tid som kunne vært brukt for et meget bedre formål. Livet har så meget ansvar og så mange plikter, og der er så meget en har å korrigere hos sig selv, det er så meget av det en har gjort som en må greie ut, og der er så meget å gi akt på i ens affærer og så meget å greie op med for å leve et riktig liv, at det synes som om den må være drukken som forlater alt sitt ansvar og alle sine plikter og beskjeftiger sig selv og sitt sinn med nysgjerrighet og låner sine ører til den.

Fri vilje er gitt for at man skal gi akt på ens egne plikter, for å nå ens eget mål og for å passe ens egne affærer, og når denne frie vilje brukes for å forsøke å finne ut om andre, andres svakheter, andres mangler og andres feil, så misbru-

ker en visselig den frie vilje. Undertiden er en person nysgjerrig fordi han er interessert i andres liv, men oftest er en person nysgjerrig fordi det er en sykdom hos ham. Han har kanskje ikke noen interesse for saken i det hele tatt, det er bare fordi han ønsker å tilfredsstille sig selv ved å høre om og få kjennskap til andre.

Kunnskap om selvet er filosofenes ideal, ikke kunnskapen om andres liv. Der er to faser i menneskets utvikling; den ene fase er når det betrakter andre, den annen fase når det betrakter sig selv. Når den første fase har ophørt og den neste begynt, da begynner det sin reise mot det ønskede mål. Rumi sier: «Bry dig ikke med andre, for der er så meget å tenke på for dig selv.»

Dessuten er det et tegn på stor respekt for de eldre og for dem en ønsker å respektere at man ikke viser noen trang til å vite mere enn det en er tillatt å vite. Selv i et så nært slektskapsforhold som mellom foreldre og barn viser de visse- lig en stor dyd når de respekterer hverandres private anliggender. Å ville vite om en annen er meget ofte mangel på tillid. En som har tillid trenger ikke å avsløre eller å åpenbare det som er skjult. Den som ønsker å avsløre noe, ønsker å opdagde det. Hvis der er noe som først og fremst skulle opdages, så er det selvet. Den tid en anvender for å opdagde andre, deres liv, deres

feil og deres svakheter, kunne en likeså godt anvende til å opdagde sin sjel. Ønsket om å vite er født i sjelen. Man skulle bare skjønne hvad som er verd å vite. Det er mange ting som det ikke er verd å bry sig med. Når en vier sin tid og sin tanke til å forsøke å finne ut hvad en ikke behøver å vite, taper en den anledning som livet byr til å opdagde sjelens natur og hemmelighet, hvori ligger fullbyrdelsen av livets hensikt.

IX

Det må huskes at en viser mangel på nobelhet i karakteren ved å like å sladre. Det er så naturlig, og allikevel er det en stor karakterfeil å nære den tendens å tale om andre. Til å begynne med er det en stor svakhet en viser når en gjør bemerkninger om noen bak deres rygg. For det første strider det mot det som kan kalles opriktighet, og desforuten betyr det at man dømmer en annen, og det er galt ifølge Kristi lære, som sier: «Dømmer ikke, for at I ikke selv skal bli dømt.» Når en tillater denne tendens å forbli i en, utvikler en en forkjærlighet for å tale om andre. Det er en feil som almindelig forekommer, og når to mennesker som begge har den samme tendens møtes, fyller de hverandre med sladder. Den ene hjelper den annen og opmuntrer den annen. Og når noe støttes av to mennesker, blir det nødvendigvis en dyd, selv om det bare er for øieblikket.

Hvor ofte glemmer en ikke, at skjønt en taler om noen i hans fravær, så er det allikevel talt i Guds nærvær. Gud hører og kjenner alle ting. Skaperen kjenner til sine skapninger, deres dyder og feil. Gud er misfornøiet når Han hører om feil ved en av Hans skapninger, som en kunstner ikke ville like å høre andre gjøre dårlige bemerkninger om hans kunst. Selv om han innrømmet feilen i sin kunst, ville han allikevel foretrekke å finne den selv, istedenfor at andre gjør det. Når en person baktaler noen, så vil hans ord kanskje ikke nå vedkommende, men hans følelser når ham. Hvis han er følsom, vet han når noen har baktalt ham; og når han møter den som har baktalt ham, leser han alt han har sagt i hans ansikt, hvis han er følsom og skarpsynt. Denne verden er et hus av speil, det ene speilbillede gjenspeiles i det annet. I denne verden hvor så meget synes skjult, forblir i virkeligheten ikke noe skjult, alt stiger før eller siden opp til overflaten og blir synlig.

Hvor få i denne verden vet hvilken virkning det har på ens personlighet å tale ondt om andre, hvilken innflydelse det har på ens sjel. Menneskets indre selv er ikke bare lik en dom, hvor alt en sier har et ekko, men dette ekko skaper og frembringer det som er blitt sagt. Alle gode og dårlige ting i ens liv utvikler en ved å interessere sig for dem. Enhver feil en har legger en ikke

merke til så lenge den er liten, og således utvikler en feilen til det ender med en skuffelse. Livet er så kostelig og det blir mere og mere verdifullt eftersom en blir klokere, og hvert øieblikk av livet kan brukes for et meget større formål.

Livet er en chance og jo mere en fatter dette, jo mere vil en gjøre det beste ut av denne chance som livet byr.

X

Den generøse ånd i ens natur bygger en vei til Gud, for generøsitet er utstrømmende og umiddelbar; dens natur er å bane sig vei henimot en vid horisont. Generøsiteten kan derfor kalles hjertets godhet. Det er ikke nødvendig at denne generøse ånd alltid må vises ved å gi ut penger, man kan vise den i enhver liten ting en gjør. Generøsitet er en holdning som en viser i alt en gjør overfor de mennesker en kommer i kontakt med i det daglige liv. Man kan vise generøsitet ved et smil, ved et vennlig blick, ved et varmt håndtrykk, ved å klappe den yngre sjel på skulderen som et tegn på oppmuntring, for å vise påskjønnelse, for å uttrykke kjærlighet. Generøsitet kan vises ved hjelpsomhet og gjestfrihet overfor ens medmennesker, ved måten hvorpå man sier farvel til sin venn. I tanke, ord og gjerning, i hele ens opførsel og måte å være på kan en

vide denne generøse ånd som kjennetegner de gudfryktige.

Bibelen taler om generøsitet med ordet barmhjertighet, men hvis jeg skulle gi en fortolkning av ordet generøsitet, ville jeg kalle det nobelhet. Ingen rang, stilling eller makt kan bevise at en er nobel; virkelig nobel er den som av hjertet er generøs. Hvad er generøsitet? Det er nobelhet, det er hjertets utfoldelse. Eftersom hjertet vider sig ut blir horisonten videre, og en finner større og større område for opprettelsen av Guds kongedømme.

Nedtrykthet, fortvilelse og all sorg og bedrøvelse kommer av mangel på generøsitet. Hvad kommer sjalusi av? Hvad kommer misundelse, pinen i hjertet av? Det kommer alt sammen av mangel på generøsitet. En behøver ikke eie en eneste øre, og allikevel kan en være generøs, en kan være nobel, hvis en bare har et stort hjerte med vennlige følelser. Livet i verden byr en all anledning, hvad ens stilling i livet enn er, til å vise om en har noe av denne generøse ånd. Den menneskelige naturs foranderlighet og falskhet, ved siden av dens hensynsløshet og tankeløshet som kommer frem i dem en møter i livet, og dessuten den selviskhet og den gramsende og krafsende ånd som forstyrrer og plager ens sjel, denne situasjon er i sig selv en byrde og en prøvelse som enhver sjel må gå midt igjennem i

denne verdens liv. Når han under denne prøve og hjem søkelse holder fast ved sitt prinsipp om godhet, og fortsetter mot sitt mål, uten å tillate innflytelser fra verdens fire hjørner å holde ham tilbake fra hans reise mot målet, så vil han tilslutt bli livets konge, selv om han ved sin reises mål ikke eide en eneste jordisk mynt. Det er ikke den jordiske formue som gjør et menneske rikt. Rikdom kommer ved å opdage den gullmine som er skjult i menneskehjertet, som generøsitetens ånd kommer fra. Noen spurte Profeten hvis dyd var størst, enten den fromme som stadig ber, eller den reisende som foretar den hellige pilgrimsferd, eller den som faster i netter og dager, eller den som lærer skriften utenad. «Ingen av dem,» sa Profeten, «er så stor som den sjel som gjennom livet viser hjertets godhet.»

PERSONLIGHETENS KUNST

I

Det er en ting å være menneske, og det er en annen ting å være en personlighet, et sant menneske, ved å utvikle fullt ut sin individualitet, hvori hensikten med menneskets komme til jorden er skjult. Englene blev skapt for å synge Herrens pris, djinnene for å tenke, drømme og meditere, men mennesket er skapt for å vise menneskelighet i sin karakter. Det er dette som gjør ham til en personlighet. Det er mange vanskelige ting i livet, men det vanskeligste av dem alle er å lære, forstå og å praktisere personlighetens kunst. Natur, sier folk, er skapt av Gud og kunst av mennesket, men ved dannelsen av personligheten er det i virkeligheten Gud som fullender Sin guddommelige kunst. Det er ikke hvad Kristus har lært som bringer Hans tilbedere til å elske Ham; de disputerer forgjeves om disse ting; det er hvad Han selv var. Det er det som elses og beundres av Hans tilbedere. Da Jesus Kristus sa til fiskerne: Kom, Jeg vil lære eder å bli menneskefiskere», hvad betyr det? Det betyr: «Jeg vil lære eder personlighetens kunst, som vil

bli lik et garn i dette livets hav.» For alle hjerter, hvilken grad av utvikling de enn har, vil tiltrekkes av skjønnheten i personlighetens kunst. Hvad er det mennesket søker i en annen person, hvad venter mennesket å finne hos sin venn? Han ønsker ham rik, i høi stilling, med stor makt, strålende dyktig, med stor innflytelse; men hinsides og over alt annet venter han sig hos sin venn de menneskelige egenskaper, som er personlighetens kunst. Hvis ens venn ikke er i besiddelse av personlighetens kunst, er alle de foran nevnte ting bare av liten nytte og verdi for ham.

Der er et spørsmål: Hvordan kan vi lære det? Vi kan lære det ved vår kjærlighet til kunsten, ved vår kjærlighet til skjønnhet i alle dens forskjellige aspekter. Kunstneren lærer sin kunst ved sin beundring for skjønnhet. Når en person får innsikt i skjønnheten, lærer han kunstens kunst, som er personlighetens kunst. Mennesket kan ha tusen kvalifikasjoner eller ha rang eller stilling, det kan eie alle jordens rikdomme, men hvis det mangler personlighetens kunst, er det i virkeligheten fattig. Det er ved denne kunst at mennesket viser den edelhet som tilhører Guds Kongedømme. Personlighetens kunst er ikke en kvalifikasjon. Det er den hensikt for hvilket mennesket er skapt, og den leder mennesket til den hensikt som, når den fullbyrdes, tilfredsstiller mennesket helt ut. Ved denne kunst tilfreds-

stiller ikke mennesket bare sig selv, det behager også Gud. Dette fantasi skuespill som foregår på jorden, er frembragt for å glede Universets Konge, som Hinduene har kalt Indra, foran hvem Gandhavas sang og Upsaras danset. Fortolkningen av denne historie er at enhver sjel er bestemt til å danse ved Indras hoff. Det er å lære å danse fullkomment ved Indras hoff som i virkeligheten er personlighetens kunst. Men den som sier: «Men hvordan kan jeg danse? Jeg vet ikke hvordan jeg skal danse», han tilintetgjør hensikten med sig selv. For ingen sjel er skapt for å stå utenfor og se på, enhver sjel er skapt for å danse med ved Indras hoff. Den sjel som nekter, viser ganske enkelt sin uvitenhet om den store hensikt for hvilken det hele skuespill er frembragt på jordens scene.

II

Takknemlighet i karakteren er som duften i blomsten. En person, hvor lærd og dyktig han enn er i sitt livs arbeide, men i hvem takknemlighet mangler, er uten den skjønnhet i karakteren som gjør en personlighet duftende. Hvis vi påskjønnnet enhver liten vennlig handling som gjøres overfor oss, så ville vi på den måte utvikle denne ånd i vår natur; og ved å lære det hever vi oss til det trin hvor vi begynner å erfare Guds godhet

mot oss, for hvilken vi aldri kan være takknemlige nok sammenlignet med Hans guddommelige barmhjertighet. Den store poet blant Sufiene, Sa'adi, lærer at takknemlighet er det middel som trekker til oss denne Guds velvilje, tilgivelse og nåde, hvori ligger vår sjels frelse. Det er meget i livet vi kan være takknemlige for, til tross for alle vanskeligheter og motganger i livet. Sa'adi sier: «Solen og månen, regnet og skyene er alle beskjeftiget med å tilberede føden for dig, og det er i høi grad galt av dig når du ikke påskjønnner det ved å være takknemlig.» Guds godhet er noe som en ikke med engang kan lære å forstå; det tar tid å forstå det. Men små handlinger av godhet som vi mottar fra dem omkring oss, forstår vi, og vi kan være takknemlig så fremt vi ønsker å være det. På denne måte utvikler man takknemlighet i sin natur og uttrykker den i sin tanke, tale og handling som en utsøkt form for skjønnhet. Så lenge som en veier og måler og sier: «hvad jeg har gjort for dig» og «hvad du har gjort for mig» og «hvor vennlig jeg har vært mot dig» og «hvor god du har vært mot mig», kaster en bare bort sin tid med å disputere om noe som ikke lar sig uttrykke i ord; dessuten lukker man ved dette den kilde av skjønnhet som stiger fra dypet av vårt hjerte. Den første lekse som vi kan lære på takknemlighetens vei er fullstendig å glemme hvad vi gjør for en annen; og bare huske hvad

den annen har gjort for oss. Det viktigste som skal utføres under hele reisen på den åndelige vei er å glemme vårt falske ego, forat vi på denne måte en dag kan nå til virkeliggjørelsen av det Vesen som vi kaller Gud.

Der er en historie om en slave som het Ayaz, som blev bragt frem for en konge sammen med ni andre og kongen skulle velge en som skulle være hans personlige tjener. Den vise konge gav hver av de ti et vinglass i hånden og befalte dem å kaste det ned. Alle adlød ordren. Så spurte kongen hver av dem: «Hvorfor gjorde du dette?» Hver av dem svarte: «Fordi Deres Majestet befalte mig det,» den enkle sannhet, kort og godt. Og så kom den tiende, Ayaz. Han sa: «Undskyld herre, jeg beklager det,» da han jo skjønnte at kongen allerede visste det var hans egen befaling og ved å fortelle ham: «fordi du bad mig» ville der ikke bli sagt noe nytt til kongen. Denne skjønnhet i uttrykksmåte vant kongen, slik at han valgte ham til sin tjener. Det varte ikke lenge før han vant kongens tillid og fortrolighet, og han ga sitt skattkammer i hans forvaring, skattkammeret hvor kostbare juveler ble opbevaret. Dette gjorde mange sjalu, at Ayaz så hurtig steg fra å være slave til å bli kongens skattmester, en stilling som mange misundte ham. Aldri så snart fikk folk vite at Ayaz var blitt kongens yndling, før de begynte å utsprede utallige historier om Ayaz

for å bringe ham i unåde hos kongen. En av historiene var at Ayaz hver dag gikk til det rum hvor juvelene var innelåst i sikkerhetshvelvet og at han stjal av dem hver dag, litt etter litt. Kongen svarte: «Nei, jeg kan ikke tro noe sådant, dere må vise mig det.» De tok kongen med sig da Ayaz gikk inn i rummet, og lot ham stå på et sted hvor der var et hull så han kunne se inn i rummet. Og kongen så hvad som foregikk der. Ayaz kom inn i dette rum og åpnet sikkerhetshvelvet. Og hvad tok han ut fra det? Sine gamle, fillede klær som han hadde båret som slave. Han kysset dem og trykket dem mot sine øine, og la dem på bordet. Der brente røkelse, og dette han gjorde var noe som var hellig for ham. Derefter tok han på sig klærne og så sig selv i speilet, og sa til sig selv slik som en ville si en bønn: «Hør», sa han, «O, Ayaz, se hvad du var før engang. Det er kongen som har gjort dig til hvad du nu er, som har gitt i din forvaring denne skatt. Så betrakt denne plikt som ditt helligste tillidshverv og denne ære som ditt privilegium og som kongens kjærlighet og vennlighet. Vit at det ikke er ditt verd som har bragt dig denne stilling. Vit at det er hans storhet, hans godhet og hans edelmødighet som har oversett dine feil, og som har skjenket dig denne rang og stilling som du nu er hedret med. Glem derfor aldri din første dag, den dag da du kom til denne by; og det er erin-

dringen om denne dag som vil stemme dig til den riktige tonen.» Han tok derefter av sig klærne og la dem på det samme sikre sted, og kom ut. Som han stiger ut, hvad ser han? Han ser at Kongen, som han bøiet sig for, ivrig venter for å omfavne ham, og kongen sier til ham: «Hvilken lekse har du ikke lært mig, Ayaz. Det er denne lekse vi alle må lære, hvad enn vår stilling er. Ti foran den Konge i Hvis Nærvær vi alle er Hans slaver, må intet få oss til å glemme den hjelpeløshet i hvilken vi ble fostret, hevet op og bragt til liv, for å skape, forstå og leve et liv i glede. Man fortalte mig at du hadde stjålet juveler fra vårt skattkammer, men ved mitt komme her har jeg funnet at du har stjålet mitt hjerte.»

III

Enhver impuls har sin inflydelse på ord og på handling. Enhver impuls øver derfor sin fulle kraft gjennom ord og handlinger hvis den ikke kontrolleres. Der er to typer av mennesker: de som har erhvervet sig styrke til å kontrollere sine ord og handlinger når de utfolder sin fulle kraft og uttrykker sig (in abruptness) i avbrudte setninger; den annen slags mennesker er de som mekanisk lar denne naturlige impulsstrøm vise sig i deres ord og handling uten å tenke noe

over det. Den første er derfor «gentle» og den sistnevnte er «man». Mildhet «gentleness» er det viktigste i personlighetens kunst. En kan se hvordan mildhet, «gentleness» virker som det høieste i enhver kunst. I malerkunsten og tegnekunsten, i linje og farve, er det mildhet som appellerer mest til sjelen. Det samme vil vi finne i musikk. En musiker kan være dyktig nok til å spille hurtig, og han kan kjenne teknikken fullt ut, men det som skaper skjønnhet, er hans milde anslag.

Det er hovedsakelig mildhet som er all dannelsen. Men hvor kommer den fra? Den utspringer fra hensynsfullhet og praktiseres ved selvkontroll. Der er et ordsprog på Hindustansk: «Jo svakere en person er, jo lettere blir han sint.» Grunnen er at han ikke har noen kontroll over sine nerver. Det er ofte mangel på kontroll over sig selv, som er grunnen til at en mangler mildhet. Man lærer uten tvil mildhet ved å ta hensyn. En må lære å tenke før en taler eller handler. Ved siden av det en må si eller gjøre, må en ikke glemme tanken på skjønnhet. En må vite at det er ikke nok å tale eller handle, det er også nødvendig at alt en sier eller gjør er skjønt. Nasjonenes og rasenes utvikling uttrykker sig ved mildhet. Det er også fremskrittet av sjelens utvikling som kommer til uttrykk ved mildhet. Nasjoner, raser, så vel som den enkelte vil vise

at de går tilbake i sin utvikling når de viser mangel på mildhet «gentleness». Av tilstanden i verden idag synes det som om personlighetens kunst i høi grad er blitt forsømt. Mennesket, beruset av det begjærlige liv og den konkurransens ånd som nu eksisterer, fastholdt av tidens handelsvelde, er stadig optatt med å erhverve hvad det trenger i det daglige liv, og den skjønnhet som er sjelens behov, tapes av syne. Menneskets interesser for alle ting i livet, vitenskap, kunst, filosofi, forblir ufullendt når personlighetens kunst ikke er tilstede. Hvor riktig er ikke forskjellen karakterisert i det engelske sprog: «Man» og «Gentleman».

IV

Det er en tendens skjult bak menneskelige impulser som kan kalles tendensen å ville overtale andre. Den kan vise sig i en brutal form, og den kan komme til uttrykk i en fin form. I det første aspekt er den en grov feil, i det siste en feiltagelse. Når den uttrykkes brutalt, tvinger man en annen til å holde med sig, eller til å lytte til sig, eller til å gjøre som en ønsker ved å slåss, ved å trette eller ved å være ubehagelig. Ofte får en sådan person sin vilje igjennem på grunn av sin viljestyrkes makt eller i kraft av sin høiere stilling i livet. Dette opmuntrer ham til å fort-

sette på samme måte, inntil han finner et skuffende resultat av sin fremgangsmåte, hvis han noensinne finner det. Den annen måte å overtale på er en fin måte, ved å øve press på en annens vennlighet, godhet og høflighet og derved uttømme hans tålmodighet og prøve hans sympati til det ytterste. Ved dette opnår folk i øieblikket hvad de ønsker å opnå, men tilslutt resulterer det i irritasjon hos alle dem som er plaget av deres overtalende tendens. Viser det ikke, at det å få noe gjort ikke er så vanskelig som å være hensynsfull overfor andres følelser? Et menneske i verden som tar hensyn til en annens følelser selv om det må skje på bekostning av å få sitt eget ønske oppfylt, er sjelden å finne. Alle søker frihet, men for sig selv. Hvis man søkte det for en annen, ville man være en virkelig frimurer.

Den overtalende tendens viser uten tvil en stor viljestyrke og den lever på svakheten hos andre som bøier sig og gir efter for dem på grunn av sin kjærlighet, godhet, vennlighet og høflighet. Men der er en grense for alt. Der kommer en tid da tråden brister. En tråd er en tråd, den er ikke en stålwire; selv en stålwire brister når den strammes for sterkt. Det menneskelige hjertes finhet oppfattes ikke av alle. Menneskelig følelse er for fin for den almindelige oppfattelse. En sjel som utvikler sin personlighet, hvad er han lik?

Han er ikke lik roten eller stengelen på planten, heller ikke er han lik grenene eller bladene, han er lik blomsten, blomsten med dens duft, farge og finhet.

V

Hele manifestasjonen er uttrykk for den ånd i Logos som i Sufi-terminologien kalles Kibria. Gjennom alle vesener kommer denne ånd til uttrykk i form av forfengeligheit, hovmot eller innbilskehet. Hadde det ikke vært for denne ånd som virker i alle vesener som det sentrale tema i livet, ville intet godt eller ondt ha eksistert i verden, heller ikke ville der ha vært stor eller liten. Alle dyder og alt ondt har sitt utspring i denne ånd. Personlighetens kunst består i å slipe de skarpe kanter av denne forfengeligheitens ånd, som sårer og forstyrrer dem en møter i livet. Den person som sier «jeg» for hver gang han skal si noe, like så ofte forstyrrer han sine tilhøreres sinn.

Forfengeligheit grovt uttrykt kalles hovmot, når den uttrykkes vakkert, benevnes den forfengeligheit. Ofte øves menneskene op i høflighet og de læres et dannet sprog og en god opførsel; og allikevel, hvis denne forfengeligheitens ånd er der, stikker den frem til tross for alle gode manerer og et dannet sprog og gir sig tilkjenne i en persons tanke, tale eller handling, ropende

høit; «Jeg er, Jeg er.» Om en person er taus, vil hans forfengeligheit springe frem i uttrykket i hans blikk. Den er noe av de vanskeligste ting å undertrykke og å kontrollere. Kampen i livet for adeptene er ikke så stor når det gjelder lidenskaper og følelser, som før eller senere, ved større eller mindre anstrengelser kan kontrolleres, men forfengeligheit — den vokser alltid. Hvis en skjærer ned dens stamme, så lever en ikke lenger, for den er nettop selvet, den er «Jeget», egoet, sjelen, eller Gud i en, den kan ikke nektes sin eksistens, men å kjempe med den forskjønner den mere og mere og gjør den ting mere og mere utholdelig, som i sin grove form er utholdelig.

Forfengeligheit kan lignedes med en magisk plante. Når en sår den i haven og den vokser op som en tornet plante og en så skjærer den ned, vil den vokse op på et annet sted i haven som et frukttre; og når den skjæres ned vil den springe frem et annet sted i den samme have som en duftende rosenbusk. Den er der like fullt, men i en vakrere form, som ville gi lykke til dem som kommer i berøring med den. Personlighetens kunst lærer derfor ikke å tilintetgjøre forfengeligheitens sed, som ikke kan ryddes vekk så lenge mennesket lever, men dens grove ytre klødning kan tilintetgjøres, for at den, efter å ha dødd adskillige gange, skal kunne manifestere sig som den ønskede plante.

VI

Hensyntagen til verdighet, som med andre ord kan kalles selvrespekt, er ikke noe som kan utelates når det gjelder personlighetens kunst. Men spørsmålet: «Hvad er det, og hvordan bør dette prinsipp praktiseres», kan besvares med at all slags letthjertethet og frivolitet må utryddes av ens natur, forat den kan rumme den verdighet som er kostelig for en. Den som ikke bryr sig om det, behøver ikke besvære sig med det; det er bare for den som ser noe i selvrespekt. En person med selvrespekt vil bli respektert av andre, uten hensyn til hans makt, eiendom, stilling eller rang; i enhver stilling eller situasjon i livet vil den person avtvinge respekt.

Der reiser sig et spørsmål: «Har letthjertethet da noen plass i livet, eller er den i det hele tatt ikke nødvendig i livet?» Alt er nødvendig, men enhver ting har sin tid. Verdighet består ikke i å lage et langt ansikt, respekt består ikke i å rynke pannen, i å se sint ut; ved å stramme sig viser en ikke honnør, verdighet består ikke i å være bedrøvet eller nedtrykt. Der er bare å fordele ens virksomheter til deres rette tid. Der er tider for latter og der er tider for alvor. Den person som alltid ler, hans latter taper sin makt; den som alltid er letthjertet, får ikke den tyngde i samfundet som er nødvendig. Dessuten får lett-

hjertethet ofte menneskene til å såre andre uten at det var meningen å gjøre det.

Den som ikke har respekt for sig selv, har ingen respekt for andre. Han kan i øieblikket tro at han ikke bryr sig om det konvensjonelle og er fri i sin uttrykksmåte og i sin følelse, men han vet ikke at det gjør ham så lett som en papirlapp, bevegende sig hit og dit i rummet eftersom vinden blåser. Livet er et hav, og jo lenger ut på havet en reiser, jo vektigere skib trenger en. Således er i dette livets hav en viss grad av tyngde, som gir personligheten balanse, nødvendig for et viist menneske når det skal leve sitt liv der. Visdom gir denne tyngde, fraværet av den er tegnet på tåpelighet. Krukken full av vann er tung, det er mangelen på vann i krukken som gjør den lett; akkurat som mennesket uten visdom, for det er letthjertet. Jo mere man studerer og forstår personlighetens kunst, jo mere finner man at karakterens foredling, *det* er å gå fremad mot skapelsens hensikt. Alle de forskjellige dyder, som dannet optreden og vakre egenskaper, de er alle resultatet av nobelhet i karakteren. Men hvad er nobelhet i karakteren? Det er det vide utsyn.

VII

En person med et nobelt sinn viser i sin karakter som noe naturlig en aktelse for sitt ord, som kan kalles æresord. For den person er hans ord ham selv; og det kan øke i en sådan grad, at selv sitt liv ville han ofre for sitt ord. En person som har nådd dette trin, er ikke langt fra Gud, for mange steder i de hellige skrifter sies det: «Hvis du ønsker å se Oss, se Oss i våre ord.» Hvis Gud kan sees i Sine ord, kan den sanne sjel sees i sine ord. Glæde, misfornøielse, mildhet, skarphet, ære og vanære, alt dette lar sig skjelne i de ord mennesket taler, for ordet er uttrykk for tanken, og tanken er uttrykk for følelsen. Og hvad er mennesket? Mennesket er sin tanke og følelse. Hvad er så ordet? Ordet er menneskets uttrykk, uttrykket for dets sjel.

Den mann hvis ord du kan ha tillid til, den mann er å stole på. Ingen rikdom i denne verden kan sammenlignes med et æresord. En mann som sier hvad han mener, viser i denne dyd åndelighet. Å gå tilbake på sitt ord er for en virkelig personlighet verre enn døden, for det er å gå bakover istedenfor fremover. Enhver sjel går fremad henimot sitt mål, og den person som virkelig går fremad, viser dette i sitt ord. Nu for tiden, da det er nødvendig å ha så mange domstoler og så mange dommere, som har gjort det

nødvendig å ha så mange fengsler, hvorav det blir flere og flere for hver dag, viser alt sammen mangel på den dyd som er blitt verdsatt av de edelsinnede helt siden sivilisasjonens begynnelse; for i denne egenskap viser mennesket sin menneskelige dyd, en egenskap som hverken tilhører dyr eller er tillagt englene. Hvad er religion? Religion i den sanne betydning av ordet er hinsides det som kan forklares. Den er en tynd tråd, ømfintlig for berøring, for den er for hellig til å bli berørt. Den er idealet, som kan bli besudlet hvis det berøres, og den kan finnes i den følsomhet som med andre ord kan kalles åndelighet, aktelse for ordet.

Mange i denne verden har gått igjennom ofre, og lidelser og smerter har vært påført dem, men det var bare for å sette deres ords dyd på prøve, for enhver dyd må prøves ved å gjennemgå en ildprøve. Når den har utstått sin prøve, blir den en ekte dyd. Dette kan praktiseres i enhver liten ting man gjør i sitt daglige liv. En person som sier en ting det ene øieblikk og en annen ting et annet øieblikk, hos ham vil selv hans eget hjerte begynne å mistro ham. De store, som er kommet til jorden fra tid til annen og som har vist mange dyder, blandt dem har denne dyd vært den mest fremtredende. Muhammed blev, før han trådte frem for verden som en profet, av sine venner kaldt Amin, som betyr pålitelig. Historien om

Haris Chandra kjennes av Hinduene ned gjennom tiderne, det eksempel han gav er innpreget på hele rasens sinn. Historien om Hatim, en Sufi blandt Zoroasters tilhengere, har vært til stor inspirasjon for Persias folk. I hvilken som helst del av verden og i en hvilken som helst periode vil æresordet av de tenkende og av dem som har et ideal, bli høiest verdsatt.

VIII

Der finnes, mere eller mindre, i enhver sjel, en sans for og en tendens til å økonomisere og når denne tendens arbeider med dem omkring en og med dem en kommer i kontakt, utvikler man sin personlighet. Ønsket om å skåne en annen hvis en kunne ha tålmodighet istedenfor å sette hans tålmodighet på prøve til det ytterste, viser denne tendens til å økonomisere, og dette er den høiere forståelse av økonomi. Ved å forsøke å skåne en annen for å bruke sin energi i form av tanke, tale og handling, sparer man derved den annens energi, og for ens egen del legger det skjønnhet til ens personlighet. En person som er uvitende om dette, blir med tiden en byrde for andre. Han kan være uskyldig, men han kan bli en plage, for han tar hverken hensyn til sin egen energi eller har tanke for andres. Denne hensyntagen kommer til en fra det øieblikk man

begynner å erfare livets verdi. Eftersom man begynner å tenke over dette emne, sparer man sig for unødig tanke, tale og handling og man bruker sin egen tanke, tale og handling økonomisk; ved å skatte sitt eget liv og sin egen handling, lærer man å skatte det samme hos andre. Tiden for menneskets liv på jorden er i høi grad verdifull og jo mere man praktiserer økonomisk bruk av denne tid og energi som er så verdifull, jo mere forstår man hvordan man skal gjøre det beste ut av livet.

Bortsett fra det å tale, så er selv det å høre en annen tale en stadig anstrengelse, det berøver en person hans tid og energi. Når en ikke kan forstå, eller i det minste ikke forsøker å forstå noe som sies med ett ord, men ønsker det som kan sies med ett ord uttrykt ved en hel setning, da har vedkommende visselig ingen sans for økonomi; for det å økonomisere med sine penger er meget mindre viktig, sammenlignet med det å økonomisere med sitt liv og sin energi, såvel som med andres. Av hensyn til skjønnhet, finhet og respekt må man i samvær med andre gå så langt og ikke lenger. Man kan ikke kjøre en venn, en bekjent og en fremmed med de samme tøiler. Der igjen må spørsmålet om økonomi tas i betraktning. Uten tanke på økonomi ville en trette ut andres godhet, vennlighet, edelmodighet og utholdenhet i en sådan grad, at det ved prøvelsens slutt ville

vise sig å være til skade for begge. Den som er forstandig nok til å beskytte sin egen interesse i livet, kan kalles dyktig, men den som beskytter andres interesser endog mere enn sine egne, er viis, for ved å handle således, handler han uten at han selv vet det, til sin egen fordel også. Det er den samme økonomiske sans som man bruker når det gjelder de små ting i ens daglige liv i hjem og forretning; den samme sans anvendt i en høiere form, ved tankefullhet og hensyntagen, gjør en mere skikket til å tjene andre, som er religionenes religion.

IX

Efter å ha oppnådd en forfinet karakter, fortrin og dyder som trenges i livet, kan personligheten fullendes ved å vekke rettferdighetssansen. Personlighetens kunst skaper en statue, et fint stykke kunst, men når rettferdighetssansen er vekket, får denne statue liv, for i rettferdighetssansen ligger hemmeligheten ved sjelens utfoldelse. Alle kjenner rettferdighet av navn, men det er sjelden å finne noen som av naturen virkelig er rettferdig, i hvis hjerte rettferdighetssansen er vekket. Det som i almindelighet skjer er at enhver mener han er rettferdig, skjønt han er langt fra å være det. Utviklingen av rettferdighetssansen ligger i uselvishet; man kan ikke være rettferdig og sel-

visk på samme tid. Den selviske person kan være rettferdig, men bare når det gjelder ham selv. Han har sin egen lov som passer svært godt for ham selv, og han kan forandre den og hans fornuft vil hjelpe til å gjøre det forat den skal passe hans egne fornødenheter i livet. En gnist av rettferdighet finnes i ethvert hjerte, i enhver person, hvad hans utviklingsgrad i livet enn er; men han som elsker å være rettferdig, han så å si blåser til denne gnist og får den til å flamme op, og i lyset av denne flamme blir livet klarere for ham.

Der er så meget snakk om rettferdighet, og der er så mange diskusjoner og så mangan disput om det, og tilslutt finner en at to personer strides om et bestemt punkt og har forskjellige opfatninger, idet begge mener at de er rettferdige og allikevel vil ingen av dem innrømme at den annen er likeså rettferdig som ham selv. Den første lekse for dem som virkelig lærer å være rettferdig, er hvad Kristus har lært: «Dømmer ikke, for at I ikke selv skal dømmes.» En kan si: «Hvis en ikke skal dømme, hvordan skal en lære rettferdighet?» Men den som dømmer sig selv, vil lære rettferdighet, ikke den som er optatt med å dømme andre. Hvis en bare i dette liv av begrensning utforsket sig selv, ville en finne så mange feil og svakheter hos sig selv og i omgang med andre så megen uærlighet hos sig selv, at for den

sjel som virkelig ønsker å lære rettferdighet, ville hans eget liv vise sig å være et tilstrekkelig objekt å anvende rettferdighet på. Der kommer så et trin i ens liv, et trin av livets kulminasjon, et trin for sjelens fullere utfoldelse, da rettferdighet og ærlighet stiger til en sådan høide, at en når et punkt hvor en er fri for daddel. En har ikke noe å si mot noen, og hvis det er noe, er det bare rettet mot en selv; og det er på dette trin at en begynner å se den Guddommelige rettferdighet som er skjult bak denne manifestasjon. Det kommer i ens liv som en belønning skjenket fra oven, en belønning som er som en tillid gitt av Gud, til å se alle ting som åpenbarer sig som rett og urett i det klare, skinnende lys av fullkommen rettferdighet.

X

Personlighetens kunst er lik musikk-kunsten, den trenger trening av øret og stemmedannelse. Til den som kjenner livets musikk, kommer personlighetens kunst naturlig, og det er umusikalskhet hos en sjel, ikke bare ukunstneriskhet, når den viser mangel på denne kunst i personligheten. Når man betrakter enhver sjel som en musikknote og lærer å skjelne hvilken note det er, moll eller dur, høi eller lav, og hvilken tonehøide den tilhører, da blir man en kjenner av sjelene og man vet hvordan man skal optrede overfor ethvert menneske. I sine egne handlinger

og i sin tale viser man denne kunst; man er i harmoni med atmosfærens rytme, med tonen hos den man taler med, med øieblikkets oppgave. Å bli dannet vil si å bli musikalsk, det er den musikalske sjel som er kunstnerisk i sin personlighet. Det samme ord talt med forskjellig tonefall forandrer dets mening. Et ord talt i rette tid og holdt tilbake det øieblikk det ikke burde sies, fullstendiggjør livets musikk.

Det er stadig tilbøielighet til å skape skjønnhet som hjelper en til å utvikle kunst i personligheten. Det er morsomt å se hvor rede mennesket er til å tilegne sig den ytre dannelse, og hvor trege mange sjele viser sig å være når det gjelder å utvikle denne kunst innad. Det må huskes at den ytre opførsel er uten mening, hvis den ikke tilskynnes av en indre skjønnhetstrang. Hvordan Gud finner behag i mennesket kan læres av historien om Indra, Paradisets konge, ved hvis hoff Ghandavas synger og Upsaras danser. Når det forklares med enkle ord, betyr dette at Gud er skjønnhetens essens; det er hans kjærlighet til skjønnhet som har bragt Ham til å uttrykke Sin egen skjønnhet i manifestasjonen, for det er Hans ønske opfyldt i den objektive verden.

Det er morsomt til tider å iaktta, hvorledes en god opførsel ergrer en som er stolt av sin dårlige opførsel. Han vil kalle den overfladisk, fordi hans stolthet er såret ved synet av noe som han

selv ikke har oppnådd. Den hvis hånd ikke rekker op til treet sier, ved sitt uhell, at frukten er sur. Og for noen er det for fint å være dannet, akkurat som mange ikke vil like god musikk, men er helt tilfreds med den populære musikk. Mange blir endog trett av en god opførsel, for den virker fremmed for deres natur. Som det ikke er noen fortjeneste å være umusikalsk, så er det ikke vist å stå imot dannelse. En må bare prøve å utvikle skjønnhet, i tillid til at skjønnheten i dypet av ens sjel og dens uttrykk i en hvilken som helst form, er tegnet på sjelens utfoldelse.

XI.

En vennlig holdning som gir sig uttrykk i en sympatisk tanke, tale og handling, er det vesentligste i personlighetens kunst. Der er et ubegrenset område hvor denne holdning kan vises, og hvor høit en personlighet enn er utviklet i denne retning, er det aldri for meget. Spontanitet, tendensen til å gi, gi det som er en kjærest, ved dette viser man den vennlige holdning. Livet i verden har sine utallige forpliktelser overfor venn og fiende, overfor bekjendte og fremmede. Man kan aldri være samvittighetsfull nok når det gjelder ens forpliktelser i livet og i å gjøre alt som står i ens makt for å oppfylle dem. Å gjøre mere enn man plikter, ligger kanskje over det

almindelige menneskes makt, men ved å gjøre hvad man bør gjøre, fullbyrder man sitt livs hensikt.

Livet er en beruselse, og virkningen av denne beruselse er forsømmelse. Hindu-ordene dharma og adharma, religiøsitet og irreligiøsitet, gudløshet, disse to ord betegner at ens plikt i livet er dharma, og at forsømmelsen av den samme plikt er adharma. Den som ikke er samvittighetsfull med sine forpliktelser overfor ethvert individ han kommer i kontakt med i livet, er i virkeligheten irreligiøs, gudløs. Mange vil si: «Vi forsøkte å gjøre vårt beste, men vi visste ikke hvordan vi skulle gjøre det», eller «Vi vet ikke hvad som er vår plikt», eller «Hvorledes skal vi finne ut hvad som er vår plikt og hvad som ikke er det.» Ingen i denne verden kan si hvad som er ens plikt og hvad som ikke er det. Enhver sjel må finne det ut selv ved å være samvittighetsfull når det gjelder sine forpliktelser. Og jo mere samvittighetsfull man er, jo flere forpliktelser vil man finne at der er å oppfylle, og der vil ingen ende være på dem.

Ikke desto mindre vil det som i denne stadige kamp til å begynne med måtte synes å være et tap for en, tilslutt vise sig å være en vinning, for man vil komme til å stå ansikt til ansikt med sin Herre, Som er lys våken. Det menneske som forsømmer sin plikt overfor sin medskapning, full-

stendig opslukt av livets beruselse, dets øine vil visselig bli blendet og dets sinn utmattet i Guds nærvær. Det betyr ikke at noen sjel vil bli berøvet den Guddommelige visjon, det betyr bare at den sjel som ikke har lært å åpne sine øine vidt nok, vil ha visjonen av Gud foran sig mens dens øine er lukket. All dyd kommer fra det vide utsyn over livet, all forståelse kommer fra den skarpe iakttagelse av livet. Sjelens edelhet tilkjennegis derfor ved den vidtfavnende holdning som mennesket inntar i livet.

De som ønsker nærmere opplysninger angående den virksomhet som drives i alle land av Sufibevegelsen, grunnlagt av Hazrat Inayat Khan, kan henvende sig til «the International Headquarters of the Sufi Movement» under følgende adresse:

*The Secretary General
Sufi Movement
46 Quai Gustave Ador
Geneva
Switzerland.*

